Danmarks Naturfredningsforening

Dato: 18.06.2026
Kontakt: Søren Dawe, smd@dn.dk

Opsamling på spørgeskemaundersøgelsen: Evaluering af strategiperiode 2022-2026

I foråret 2026 blev der gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt DN's frivillige og aktive med det formål at få input til den kommende strategi og evaluering af den igangværende strategiperiode. Spørgeskemaundersøgelsen, der er baseret på godt 400 besvarelser består af en kvantitativ del (klik her) samt åbne besvarelser, hvor der er kommet godt 1.400 kommentarer fordelt på seks åbne spørgsmål.

Der er udarbejdet et appendiks med en tematisk opsamling på de åbne besvarelser, som er vedlagt i mailen. Alle de godt 1.400 åbne besvarelser ligger desuden i et excelark, og kan rekvireres via mail til smd@dn.dk.

Resume

Evalueringen af strategiperioden 2022-2026 viser overordnet set, at der er bred opbakning til den overordnede strategiske retning og udvikling i DN, hvor kun få efterspørger grundlæggende ændringer. Evalueringen tegner et billede af at DN's frivillige og aktive oplever DN som stærkere, mere synlig og mere indflydelsesrig end for fem år siden. Særligt Den Grønne Trepart fremhæves som et historisk gennembrud og det tydeligste symbol på denne udvikling.

Den kritik, der kommer frem i spørgeskemaet, handler om oplevet topstyring, manglende fokus på lokalafdelingerne og deres behov, og nogen steder en oplevelse af en uhensigtsmæssig kultur i lokalafdelingen, politisk positionering samt enkelte konkrete faglige spørgsmål som holdning til fx rewilding og naturforvaltning. Kritikken skal ses i lyset af, at 8% af respondenterne oplever en negativ udvikling i DN gennem de sidste 5 år (1% meget negativ og 7% overvejende negativ), mens 70% oplever en positiv udvikling (26% meget positiv og 44% overvejende positiv).

Samtidig peger evalueringen på en række strategiske balancer og udviklingsbehov, herunder balancen mellem 'politisk indflydelse og troværdighed', mellem 'fokus og bredde' samt mellem 'professionalisering og frivilligkultur'. Mange fremhæver samtidig behovet for at engagere flere mennesker i naturen og i DN's arbejde – særligt børn og unge – og peger på et stort potentiale i at styrke DN som et bredt folkeligt fællesskab for naturen. Evalueringen peger også på behovet for at styrke frivilligheden og sikre et stærkt organisatorisk fundament for fremtiden, hvor rekruttering af nye aktive og behov for generationsskifte fremstår som de mest gennemgående organisatoriske udfordringer.

Samlet set peger evalueringen på, at arbejdet med Strategi 2027-2032 i høj grad bør handle om at bygge videre på en udvikling, som mange vurderer, har været succesfuld.

10 hovedpointer fra evalueringen

1. Bred opbakning til DN's udvikling og retning
Evalueringen tegner et overvejende positivt billede af DN's udvikling gennem de seneste fem år. Flertallet vurderer, at foreningen har udviklet sig i en positiv retning, og få efterspørger et grundlæggende kursskifte.

- 70% oplever en positiv udvikling (kun 8% oplever en negativ udvikling), og et klart flertal lægger sig i den høje ende af 1-10 skalaen, hvor 1 = behov for grundlæggende kursskifte, og 10 = fortsætte nuværende kurs. Mange kvalitative kommentarer understøtter pointen.

2. DN er blevet en stærkere samfundsaktør
Mange oplever, at DN har styrket sin gennemslagskraft og position i samfundsdebatten og i det politiske system. Foreningen beskrives som mere synlig, mere relevant og mere indflydelsesrig end tidligere, og det opleves af langt de fleste som positivt.

3. Den Grønne Trepart er periodens største gennembrud
Den Grønne Trepart er det klart mest fremhævede resultat/fremskridt i de åbne besvarelser. Mange ser deltagelsen som et historisk gennembrud, der har styrket DN's rolle som central samfundsaktør og politisk samarbejdspartner, og det er tydeligt, at det skaber stolthed blandt mange. Dog fremgår det også, at et mindretal er kritiske eller bekymret over for de kompromiser aftalen indeholder, og om implementeringen af aftalen kommer til at skabe de forandringer, der er hensigten.

4. Politisk interessevaretagelse er foreningens stærkeste position og ønskes yderligere styrket
Politisk interessevaretagelse, særligt nationalt, vurderes som det område, hvor DN har flyttet sig mest i strategiperioden. Samtidig er politisk interessevaretagelse klart det område, som flest ønsker styrket yderligere i en ny periode (75%).

Evalueringen peger samtidig på, at **samarbejde og alliancer** ses som en vigtig del af strategien for at skabe forandring, og er det område, der vurderes næsthøjest (efter national politisk interessevaretagelse) ift. hvor DN har rykket sig mest. Mange af de resultater, der fremhæves i de åbne besvarelser – herunder Den Grønne Trepart – bygger på DN's evne til at indgå i samarbejder og alliancer. Evalueringen peger på, at samarbejde ses som en vigtig vej til at skabe politisk gennemslag og samfundsforandringer.

5. Natur og biodiversitet udgør for de fleste fortsat kernen
Natur og biodiversitet fylder mere end noget andet i besvarelserne om fremtidige prioriteringer, men også klima, havmiljø, grundvand/drikkevand og landbrugets påvirkning af natur og miljø nævnes af mange.

6. Forskellige syn på hvor bred DN's rolle bør være
Nogle ønsker et skarpere fokus på natur og biodiversitet, mens andre ser det som en styrke, at DN arbejder bredt med natur, miljø og klima og fungerer som en bred grøn folkebevægelse.

7. Mange ønsker at engagere flere mennesker i naturen og i DN
Mange peger på behovet for at engagere flere mennesker i naturen og i DN's arbejde. Særligt børn og unge fremhæves som vigtige målgrupper, ligesom flere peger på behovet for at styrke medlemsudviklingen og skabe stærkere tilknytning til foreningen. Besvarelserne kan ses som et ønske om at styrke DN's rolle som et bredt folkeligt fællesskab for naturen.

8. Frivilligheden er en af DN's største styrker – og en af de vigtigste fremtidige udfordringer
Besvarelserne tegner et overvejende positivt billede af det at være frivillig i DN. Mange beskriver et stærkt engagement for naturen, et godt fællesskab og en oplevelse af at bidrage til en vigtig sag. Det opleves som meningsfuldt at være aktiv i DN (86%), og fællesskabet, naturglæden og muligheden for at gøre en forskel fremhæves som centrale drivkræfter for engagementet. Samtidig peger svarene på en række forhold, som har betydning for oplevelsen af at være frivillig i DN, herunder særligt hvordan fællesskabet er i den lokale afdeling, hvordan rammerne og understøttelsen fra sekretariatet opleves, og om der er tilstrækkeligt med aktive til at løfte opgaverne.

- I den kvantitative del svarer 73%, at de er enige eller delvist enige i, at de får den støtte, de har brug for fra deres afdeling, og 57% fra sekretariatet (15% ved ikke, som formentligt dækker over, at de ikke har haft brug for/gjort brug af sekretariatet). I seneste frivilligundersøgelse fra 2025 svarede 81%, at de oplever, at afdelingen tilbyder gode rammer og opgaver (70% blandt nye frivillige), og 95% af afdelingerne er i nogen eller høj grad tilfredse med hjælpen fra sekretariatet.

Mange peger på et behov for at engagere flere unge, tiltrække nye aktive og sikre et generationsskifte i lokalafdelingerne som den største organisationsmæssige udfordring (dette afspejles i afdelingsundersøgelsen fra 2025, hvor rekruttering af nye aktive identificeres som den største udfordring). Evalueringen peger dermed på, at frivilligheden både er en af DN's største styrker og et centralt udviklingsområde.

9. DN's organisatoriske fundament kræver fortsat opmærksomhed
Mange peger på betydningen af velfungerende lokalafdelinger, flere aktive frivillige, stærkere ungeinddragelse og et godt samspil mellem sekretariat, hovedbestyrelse og lokalafdelinger. Besvarelserne peger samlet på, at organisationens fundament og kapacitet er afgørende for DN's mulighed for at skabe resultater på længere sigt.

10. Ønske om videreudvikling frem for ny kurs
Evalueringen peger samlet set på et ønske om at bygge videre på den nuværende retning. Respondenterne efterspørger først og fremmest prioriteringer, justeringer og videreudvikling og ikke grundlæggende kursændring.

Dog er der en mindre gruppe, som efterspørger mere grundlæggende ændringer, og udfordrer dele af den måde, DN arbejder på. Kritikken handler blandt andet om oplevet topstyring (nationalt og lokalt), balancen mellem samarbejde og vagthundsrolle, politisk positionering samt konkrete faglige spørgsmål som rewilding og naturforvaltning. Flere efterlyser også større medlemsinddragelse, mere lokal forankring og en tydeligere faglig profil. I den kvantitative del afspejles det i at 8% oplever en negativ udvikling i DN.

Strategiske implikationer for arbejdet med Strategi 2027-2032

Evalueringen tegner samlet set et billede af en organisation, som opleves som stærkere, mere synlig og mere indflydelsesrig end for fem år siden. Samtidig peger evalueringen på en række strategiske balancer, som er relevante at forholde sig til i arbejdet med Strategi 2027-2032.

1. Politisk indflydelse og troværdighed

Evalueringen peger på, at der er et bredt ønske om at DN står stærkt ift. politisk indflydelse og samtidig står vagt om vores naturfaglighed og rolle som naturens uafhængige stemme.

Mange fremhæver DN's øgede politiske gennemslagskraft som en af de største succeser i strategiperioden. Særligt Den Grønne Trepart fremhæves som et historisk gennembrud, der har styrket DN's position som central samfundsaktør og politisk samarbejdspartner. Samtidig peger flere på behovet for at værne om DN's uafhængighed, faglighed og troværdighed, hvor nogen oplever en modstilling.

Nuværende strategi/position: I den nuværende strategi ses ikke en modstilling mellem på den ene side at få indflydelse og skabe resultater og på den anden side at bevare troværdighed og være en uafhængig stemme – tværtimod ses troværdighed og faglighed som en forudsætning for indflydelse. Dette udtrykkes fx i strategiens overordnede vision: "*Vi ønsker at vise vejen til en rigere natur og grøn omstilling og skabe lokale forandringer til fordel for natur, miljø og klima.* [...] *Vi vil tale naturens sag på et sagligt grundlag, og vi kan både samarbejde bredt og stå vagt om naturen.*"

Og igen i den politiske vision: "*Vi ønsker at være en troværdig og uundværlig, grøn stemme, der skaber folkelig opbakning og konkrete og tydelige natur-, miljø-, og klimapolitiske resultater.*"

2. Fokus vs. bredde

Evalueringen peger på et behov for at afklare, hvordan DN ønsker at balancere fokus og bredde i den kommende strategi.

Nogen respondenter efterspørger mere tydeligt fokus og hårdere prioriteringer (på særligt natur og biodiversitet), mens andre taler for DN som bred, grøn folkelig bevægelse med brede dagsordener.

Nuværende strategi/position: I den nuværende strategi arbejder DN bredt med både natur, miljø og klima, bl.a. med henvisning til DN's formålsparagraf, som blev revideret i forbindelse med sidste strategiproces, hvor klima blev tilføjet til formålsparagraffen. De konkrete prioriteringer fastlægges løbende i forbindelse med aktivitetsplanerne.

3. Professionalisering og frivilligkultur

Evalueringen peger på en strategisk balance mellem ønsket om fortsat professionalisering og effektivitet og behovet for at understøtte frivillighed, fællesskab og lokal forankring. Der kan være en spænding mellem fælles retning og lokal autonomi, og mellem handlekraft og inddragelse når politiske vinduer åbner sig og muligheder opstår.

Mange oplever, at DN er blevet mere professionel, synlig og slagkraftig, og at det er positivt. Andre forbinder det formentligt med topstyring, og flere peger på betydningen af at bevare medlemsdemokratiet og det lokale engagement, handlekraft og indflydelse, hvor nogen oplever en modstilling mellem den nationale og lokale tilgang og en forening i flere forskellige tempi og med for stor afstand mellem HB/sekretariat og lokalafdelingerne. Hvordan undgår DN, at øget professionalisering og national slagkraft sker på bekostning af frivillighed, medlemsdemokrati og lokal handlekraft?

Nuværende position: Afdelingerne har en høj grad af lokal autonomi, men med forventning om, at når repræsentantskabet beslutter fælles politikker og prioriteringer, så gælder de for hele foreningen. Ikke alle køber nødvendigvis ind på den præmis. Der har i den nuværende periode været et stort fokus på inddragelse ifm. foreningspolitiske processer og med en tydelig forankring i repræsentantskabet som besluttende myndighed. Men opfattelsen af processerne kan se forskelligt ud i forskellige afdelinger.

- I den seneste frivillig- og afdelingsundersøgelse fra 2025 svarer 76% af de frivillige, at de oplever DN som en velfungerende demokratisk organisation (39% i nogen grad, 38% i høj grad), mens 7% ikke opfatter DN som en velfungerende demokratisk organisation, hvoraf 1% svarer "slet ikke".
- De årlige frivillig- og afdelingsundersøgelser viser, at der i perioden er et flertal af både frivillige og afdelinger, der oplever at kunne få indflydelse på formuleringen af DN's politikker, men det har varieret fra år til år. I 2025 svarede 54% af de frivillige at de oplevede at kunne få have indflydelse på formuleringen af DN's politikker (39% i nogen grad og 15% i høj grad), mens det var 66% af afdelingerne der oplevede at kunne få indflydelse på formuleringen af DN's politikker (40% i nogen grad og 26% i høj grad). Fra 2022 – 2025 har niveauet ligget mellem 54% - 65% for frivillige og 41% - 75% blandt afdelinger. Et mindretal oplever ikke at kunne få indflydelse (13,5% blandt frivillige og 19% blandt afdelinger, hvoraf 18% oplever det i mindre grad og 1% oplever slet ikke at kunne få indflydelse – 2025 tal).

4. Resultater i dag og kapacitet til i morgen

Evalueringen peger på en strategisk balance mellem investeringer i fortsat at styrke den politiske gennemslagskraft med henblik på at opnå hurtige resultater og investeringer i den organisatoriske kapacitet og de lokale fællesskaber, der skal sikre DN's gennemslagskraft på længere sigt.

Evalueringen viser stor opbakning til fortsat arbejde med at skabe konkrete resultater og politisk gennemslag. Politisk interessevaretagelse er det område i den nuværende strategi som flest ønsker styrket yderligere (75%). Samtidig peger mange respondenter på behovet for at styrke organisationens fundament gennem flere aktive og frivillige, stærkere lokalafdelinger, ungeinddragelse, generationsskifte og medlemsudvikling.

***